

Relacje

Agnieszka Franków-Żelazny – dyrygent

Anna Budzyńska – sopran

Anna Radziejewska – mezzosopran

Michał Stawecki – kontratenor

Robert Gierlach – bas

Chór NFM

TrombQuartet: Piotr Banyś, Wojciech Jeliński, Marek Kaczor,
Tomasz Kaczor – puzony

Repercussion: Radosław Jędraś, Bartłomiej Dudek, Jacek Muzioł,
Miłosz Rutkowski – instrumenty perkusyjne

Arkadiusz Kątny – elektronika

Program

Chelsea Loew (*1992) *pale shadows of cracked kettles* (prawykonanie) [15']

Agata Zubel (*1978) *Oresteja* – dramatopera na solistów, aktorów, chór, perkusję i elektronikę (fragmenty) [20']

Ewa Fabiańska-Jelińska (*1989) *Relacje* (prawykonanie) [30']

Jak w dobie komputerów i mediów społecznościowych wyglądają nasze relacje z drugim człowiekiem? Z jednej strony nowe technologie umożliwiają nam komunikowanie się z całym światem, z drugiej – sprawiają, że koncentrując się na życiu „online”, zaniedbujemy kontakt bezpośredni. Społeczeństwu wpatrzonemu w ekrany swoich telefonów komórkowych umyka prawdziwy świat, a codzienne aktywności przenikają się z rzeczywistością wirtualną i analogową. To zdecydowanie zbyt częsty widok nie tylko wśród znudzonych pasażerów komunikacji miejskiej, lecz także w restauracjach czy parkach. Zrozumienie rewolucji cyfrowej będzie być może jednym z ważniejszych zadań psychologii i nauk humanistycznych. Czy przechodzimy właśnie kryzys relacji?

Tytuł dzisiejszego koncertu bezpośrednio nawiązuje do utworu Ewy Fabiańskiej-Jelińskiej. Jednak relacje międzyludzkie tworzą szkielet nie tylko jej kompozycji. Stanowią także ważny element narracji pozostałych prezentowanych dzieł.

Według Chelsea Loew, młodej artystki, stypendystki Programu Fulbrighta i studentki Agaty Zubel, słowa są zbyt utomne, by oddać cały wachlarz naszych emocji. Czy zatem ich niedoskonałość przekłada się na niedoskonałość komunikacji między ludźmi? Kompozycja *pale shadows of cracked kettles* to najnowsze dzieło Loew, które powstało w wyniku fascynacji autorki relacjami między tekstem a muzyką. Kanwę stanowią wybrane słowa zaczerpnięte z dzieł m.in. Gustave’a Flauberta („[...] słowo ludzkie jest jak pęknięty kocioł, na którym wygrywamy melodie godne tańczącego niedźwiedzia, gdy tymczasem chcielibyśmy wzruszyć gwiazdy”), Patricka Rothfussa („Słowa są bladymi cieniami zapomnianych imion”), Rumiego („Cisza jest językiem Boga. Wszystko inne to martwe tłumaczenie”), czy choćby Marka Twaina („Słowa to tylko namalowany ogień, spojrzenie to ogień sam w sobie”). Wypowiadane i wyspiewywane w toku kompozycji sylaby mają jednak charakter dźwiękonaśladowczy. To zatarcie znaczenia słów sprawia, że pogłębia się wrażenie ich niedoskonałości.

Pochodząca z V w. p.n.e. *Oresteja* Ajschylosa jest jedyną zachowaną w całości trylogią teatru antycznego. Opowiada o ciężającej na rodzie Atrydów kłątwie, która przejawia się niekończącym cyklem zabójstw wynikających z zazdrości, zemsty, nienawiści i brutalnej walki o tron. Centralnymi wydarzeniami trylogii są zabójstwo Agamemnona i zemsta Orestesa. Kres tym zbrodniom kładzie dopiero sąd z udziałem bogów.

Dzieło Ajschylosa stało się inspiracją dramatoopery autorstwa duetu: kompozytorki Agaty Zubel i reżyserki Mai Kleczewskiej. Premiera odbyła się 14 kwietnia 2012 roku w Teatrze Narodowym w Warszawie. Jak relacjonowała Kleczewska, „Spróbowaliśmy z aktorami przyjrzeć się rodzinie dzisiaj. [...] Co jest mitycznego we wszystkich córkach, które mają konflikty z matkami, we wszystkich żonach, które mają dość swoich mężów i mają do nich ogromny żal, we wszystkich synach, którzy mają pretensje, że zostali okaleczeni przez matki? Te problemy powracają. Mam

wrażenie, że mity są jak wzór, który ludzie powielają od tysięcy lat”. Dzisiejszego wieczoru w wykonaniu solisty występującego w roli Apolla oraz Chóru NFM realizującego partię szalejących furii usłyszemy fragmenty dzieła w wersji koncertowej.

Jak wyjaśnia w partyturze Fabiańska-Jelińska, jej kompozycja „ma budowę trójfazową, której narracja muzyczna kształtowana jest w taki sposób, by stopniowo poszukiwać i tworzyć nowe relacje muzyczne pomiędzy poszczególnymi artystami”. Zgodnie z tą ideą w interakcję wchodzi solisci-śpiewacy z kwartetem puzonowym, dyrygent z chórem i kwartetem perkusyjnym, a nawet zgromadzeni na estradzie muzycy z publicznością, która tuż przed rozpoczęciem wykonywania tego dzieła otrzymuje cytaty z fragmentami wybranych wierszy Jana Brzechwy, Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Juliana Tuwima, Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej oraz mistyka św. Jana od Krzyża. Wszystkie te utwory wyrażają uczucia, w tym miłość romantyczną czy rodzicielską, i dotyczą różnego rodzaju relacji. Ważnym aspektem kompozycji jest element improwizacyjności. Dzisiejsza prezentacja utworu Fabiańskiej-Jelińskiej będzie prawykonaniem tego dzieła. Jego zamówienie dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Zamówienia kompozytorskie”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca.

Projekt realizowany w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości oraz odbudowy polskiej państwowości

niepodległa

Zamówienie utworu *Relacje* Ewy Fabiańskiej-Jelińskiej dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Zamówienia kompozytorskie”, realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca.

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

instytut muzyki i tańca

Współorganizacja:

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

**DOLNY
ŚLĄSK**